

LIMBAŽU VIĻNOTĀ LĪDZENUMA AINAVA

1. Ainavas struktūras raksturojums

Ainavas struktūru nosaka Viduslatvijas zemienes Metsepoles viļņotais līdzenums, kur mijas lauksaimniecības, meža un purva masīvi. Ainavu struktūrā dominē lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lieli meža masīvi.

2. Ainavas raksturojums un attīstība

2.1. Ainavas bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Ainavas bioloģiskās daudzveidības priekšnosacījums ir ainavas mozaīkveida struktūra un lieli meža un purvu masīvi.

Bioloģiski nozīmīgi ir Lielais Rustūžu purvs (5.5.2.) un Troļļu purvs (5.1.24.), kuru platība un nozīme atbilst nacionālās nozīmes biocentra statusam. Limbažu viļņotā līdzenuma ainavā ietilpst vairāki lieli lauksaimniecībā izmantojamo zemju masīvi, kas ir nozīmīgas migrējošo putnu barošanās vietas.

2.2. Ainavas estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Ainavas estētiskais novērtējums:

Vizuāli augstvērtīgas ainavas ir Āsteres ezera apkārtnē. No autoceļa Limbaži – Pāle un Viļķene – Ārciems paveras augstvērtīgas skatu perspektīvas uz Āsteres ezeru un Svētupi. Ainavu degradē krūmāji upes ielejā.

Vizuāli augstvērtīgas ainavas ir arī dienvidos no Viļķenes (14. kontūra). Ainavas vizuālo vērtību nosaka vigli viļņotā līdzenuma sabalansētā mozaīkveida ainava.

Augstvērtīgas skatu perspektīvas paveras arī no Viļķenes – Vitrupes autoceļa uz Vitrupes ieleju.

Ainavas kultūrvēsturiskais novērtējums:

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju meliorācijas rezultātā kultūrvēsturiskā ainavu struktūra ir stipri pārveidota. Tāpēc kultūrvēsturiska nozīme ir tikai atsevišķām vecsaimniecībām Viļķenes apkārtnē, kultūras pieminekļiem (pilskalnam Ungurkalns, Ivašu senkapiem, Viļķenes baznīcu kalnam – viduslaiku kapsētai, Krogzemju senkapiem, Zviedru ceļam).

2.3. Ainavas sociālekonomiskā nozīme

Pašreiz viļņotajā līdzenumā esošās lauksaimniecības zemes tiek relatīvi instensīvi izmantotas, kā rezultātā saglabājas atklātā ainava. Ar krūmiem aizaug tikai upju palienes pļavas un nomaļus esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Ainavai, pateicoties lēzeni viļņotajam reljefam un relatīvi auglīgām lauksaimniecībā izmantojumām zemēm ir liels potenciāls lauksaimniecības attīstībā.

Lielais Ērgļu purvs ir drenēts un tiek izmantots kūdras ieguvē. 2004. gadā uzsāka IVN procesu, kuru vēlāk apturēja, saistībā ar kūdras ieguves uzsākšanu Lielajā Rustūžu purvā.

2.4. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Nomaļus esošo lauksaimniecības zemju un palieņu pļavu aizaugšana ar krūmiem.

Kūdras ieguve Lielajā Ērgļu purvā, perspektīvā – Lielajā Rustūžu purvā.

2.5. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu

Viļķenes viļņotā līdzenuma ainava atrodas ZVBR ainavu aizsardzības un netrālajā zonā. Zonējums pašreiz būtiski neietekmē viļņotā līdzenuma ainavas izmantošanu.

2.6. Vēlamā ainavu struktūra un tās elementu attīstība

Mozaīkveida ainavas struktūras saglabāšana. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju izmantošana lauksaimniecībā – taajā skaitā pieļaujama lauksaimniecības darbības intensifikācija. Lielā Rustūžu purva, kā dabīga augstā purva saglabāšana.

2.7. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

1. Saglabāt esošo lauksaimniecības zemju ainavu. Nav atbalstāma lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošana Vidridžu un Āsteres ezera apkārtnē. Ja tā nav novēršama, tad pirms zemju apmežošanas nepieciešams izstrādāt ainavu dizaina plānu.
2. Pieļaujama enerģētiskas koksnes plantāciju ierīkošana.
3. Pieļaujama vēja ģeneratoru būvniecība, izņemot vietās, kur barojas migrējošie putni.
4. Lielā Ērgļu purvu izmantot kūdras ieguvē, vienlaicīgi pirms kūdras ieguves pabeigšanas izstrādāt kūdras ieguves lauka rekultivācijas plānu.
5. Migrējošo putnu barošanās vietām piemērotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes nav vēlams apmežot vai veidot tajās nelielus mežu, vai krūmāju (arī ap meliorācijas sistēmām) pudurus. Barošanās vietām piemērotajās lauksaimniecības zemēs atbalstāma graudaugu sējumu vai ilggadīgo zālāju veidošana, bet nav vēlama intensīvo monokultūru (piemēram, rapša) vienlaidus plantāciju veidošana. Lauksaimniecībā izmantojamās zemēs vēlams veidot mozaīkveida sējumu un zālāju struktūru.

3. Priekšlikumi ZVBR zonējumam

Visa Limbažu viļņotā līdzenuma ainava iekļaujama ZVBR neitrālajā zonā.
Ainavu aizsardzības zonā iekļaujama Āsteres ezera apkārtnē.